

Pogodnost tala Dalmacije za uzgoj maslina

Matko Bogunović, Aleksandra Bensa, Stjepan Husnjak

*Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Svetošimunska 25, Zagreb, Hrvatska
(bogunovic@agr.hr)*

Sažetak

Uz podneblje tlo je glavni ekološki čimbenik uzgoja maslina. Malsina uspijeva na većini tala Dalmacije, ali da bi dala optimalni i rentabilni prirod, ona preferira duboka, rahla i prozirna tla. Da li je to tako, pokazat će analiza procjene tala Dalmacije pod maslinama. U istraživanjima smo ustanovili da maslina većinom dolazi na „škrtom“ tlu, dakle plitkim i skeletnim tlima, najčešće vrlo stjenovitog prostora. To je odraz jednostavne čovjekove povijesne kategorizacije prostora u poljoprivredi toga kraja. Naime, dublja tla u prošlosti su se čuvala za uzgoj potrebnijih kultura za proizvodnju hrane. Za ovu priliku, izrađena je pedološka karta sitnog mjerila. Iz nje se može odčitati da maslina dolazi na vrlo širokom spektru tipova tala i to: kamenjar, regosol, koluvij, rendzina, vertisol, eutrični kambisol, kalkokambisol, crvenica, luvisol, pseudoglej, fluvisol i hidromeliorirano tlo. Ne javlja se na kalkomelosolu, rankeru, eugleju, tresetnom tlu, solončaku, protopedonu i gitji. U radu se navodi procjena pogodnosti po tipovima tala, gdje se pokazuje da su vrlo duboka koluvijalna slabo skeletna i srednje skeletna tla najbolja staništa za uzgoj maslina. Potom dolaze eutrični kambisoli, te duboke i srednje duboke crvenice koje često imaju problema s vodozračnim odnosima u tlu.

Ključne riječi: tlo, pogodnost, maslina, Dalmacija

Suitability of Dalmatian soils for olive tree cultivation

Matko Bogunović, Aleksandra Bensa, Stjepan Husnjak

*Faculty of Agriculture, University of Zagreb, Svetošimunska 25, Zagreb, Croatia
(bogunovic@agr.hr)*

Summary

In addition to climate, soil is the main ecological factor for olive tree cultivation. Olive trees grow on most Dalmatian soils, but deep, loose and airy soils are preferable for optimal and profitable yields. Whether this is so will be shown by the analysis of the evaluation of Dalmatian soils under olive trees. Investigations have shown that olive trees mainly grow on rather poor soils, that is, shallow and skeletal soils, mostly within rocky areas. This reflects the simple historical space categorization of the region. Namely, in the past deeper soils used to be reserved for crops intended for food production. A small-scale soil map was made for the needs of this study. It can be seen from the map that olive trees grow on a wide variety of soil types: lithosol, regosol, colluvium, rendzina, vertisol, eutric cambisol, calcocambisol, terra rossa, luvisol, planosol, fluvisol and hydroameliorated soil. Olive trees are not found on calcomelanosol, ranker, eugley, peaty soil, solonchak, protopedon and gytija. The paper presents assessment of soil suitability per soil type and shows that very deep colluvial slightly skeletal and medium skeletal soils are the best olive tree habitats. These are followed by eutric cambisols and deep and medium deep terra rossa, the water-air relationships in which often cause problems.

Key words: soil, suitability, olive, Dalmatia